

Аналітично-інформаційна довідка щодо стану охорони здоров'я на тимчасово окупованій території України в Криму

Система охорони здоров'я на тимчасово окупованій території (ТОТ) України в Криму включає «державний» та приватний сектори медичного обслуговування. «Державний» сектор значною мірою централізований. Головним виконавчим органом «державної влади» в сфері охорони здоров'я на ТОТ України в Криму є так зване «міністерство охорони здоров'я Республіки Крим» (м. Сімферополь, проспект Кірова, 13, «міністр» – Голенко Олександр Іванович), яке реалізує державну політику РФ та здійснює контроль у визначеній сфері на окупованій території.

Після анексії Криму так зване «міністерство охорони здоров'я РК» розпочало впровадження російських стандартів охорони здоров'я на півострові. В рамках проведення «реформ» у 2018 році реалізуються такі основні федеральні та відомчі цільові програми, а саме:

- відомча цільова програма «Модернізація державних установ охорони здоров'я з метою доведення їх до федеральних стандартів і нормативів» (загальний обсяг фінансування на 2018-2020 роки – 681 707,03 тис. російських рублів);

- дорожня карта з модернізації районних та міських лікарень, підвідомчих міністерству охорони здоров'я РК на період 2019-2023 роки (загальний обсяг запланованих витрат – 8 676 634,83 тис. російських рублів);

- відомча цільова програма «Доступне середовище» на 2018-2020 роки (загальний обсяг фінансування – 106 750,80 тис. російських рублів);

- федеральна цільова програма «Соціально-економічний розвиток РК і м. Севастополь до 2020 року».

Офіційно задекларованими цілями і задачами на 2018 рік для “міністерства охорони здоров'я РК” визначено підвищення доступності і якості медичної допомоги пацієнтам з онкологічними захворюваннями в окупованому Криму, а саме:

- удосконалення нормативно-правового регулювання організації медичної допомоги пацієнтам з онкологічними захворюваннями;

- виявлення онкологічних захворювань на ранніх стадіях;

- інформатизація онкологічної служби;

- зміцнення кадрового потенціалу онкологічної служби.

Згідно з «даними» так званого «Кримстату» сучасна система охорони здоров'я в окупованому Криму характеризується такими основними показниками (таблиця 1).

Таблиця 1

	2014	2015	2016	2017
Чисельність лікарів всіх спеціальностей				
всього, осіб	8000	8166	8447	8444
на 100 000 осіб населення	424.5	429.4	442.3	441.4
Чисельність середнього медичного персоналу				
всього, осіб	17821	19473	20497	20171
на 100 000 осіб населення	945.7	1024.1	1073.3	1054.4
Всього медичних організацій				
Медичні заклади, диспансери, що мають ліжка, од.	61	62	58	57
з них, дитячі	6	6	6	5
Амбулаторно-поліклінічні заклади,	108	328	339	336

всього				
Лікарняні ліжка цілодобових стаціонарів:				
всього	16328	14805	14526	15109
на 100 000 осіб населення	866.4	778.6	760.7	789.8
Потужність амбулаторно-поліклінічних закладів, число відвідувань за зміну, всього	24931.7	33329.7	33834.2	36099.0
на 100 000 осіб населення	1323.0	1752.8	1771.8	1887.1
Число ліжок для вагітних та тих, що народили	938	862	826	791
Число фельдшерсько-акушерських пунктів	504	511	509	509

Аналіз таблиці 1 (за умови достовірності даних) показує, що за 4 роки загальна кількість лікарів в окупованому Криму збільшилась на 444 особи, а середнього медичного персоналу – на 2350 осіб. При цьому скоротилася кількість медичних закладів та лікарняних ліжок. Водночас загальна нестача медичних працівників оцінюється у 25% по лікарям (у червні 2017 року називалася цифра у 700 ставок лікарів) і понад 800 осіб середнього і молодшого персоналу в містах, не враховуючи сільську місцевість.

Незважаючи на те, що в окупованому Криму продовжує неправомірно діяти вищий медичний навчальний заклад, а також чотири медичні коледжі, які щороку «випускають» понад 1000 молодих фахівців, проблема не вирішується кардинально. Значна частка випускників незаконних закладів освіти переходить на роботу до фармацевтики, приватних медичних установ та виїжджають з Криму. Одна з причин – погіршення після 2015 року рівня оплати праці при зростанні навантаження з надання медичних послуг, а також неприйнятні умови праці та відсутність житла на периферії.

Іншою причиною погіршення стану з підготовки медичних фахівців в окупованому Криму стали факти невизнання в Росії дипломів виданих кримськими медичними «навчальними закладами». Деякі медичні працівники окупованого Криму вважають це результатом переведення захопленого окупантами медичного університету в м. Сімферополь з підпорядкування «міністерства охорони здоров'я РК» до «міністерства освіти РК», внаслідок чого він «втратив статус», низка кафедр занепала, звільнилася низка фахівців, відсутні ліцензії на підготовку лікарів відповідних категорій.

Зростання показника «потужності амбулаторно-поліклінічних закладів...» в умовах нестачі фахівців в реальності призвела до виникнення численних черг у поліклініках та негативно позначилася на якості обслуговування пацієнтів. Згідно публікацій у підконтрольних окупантам кримських медіа черги до окремих фахівців становлять від двох тижнів до місяця. При цьому відмічається, що запис на прийом до лікаря по електронним засобам зв'язку практично неможливий. Необхідно вистоювати довгі черги спочатку в реєстратуру, а потім до лікаря без жодних гарантій потрапити на прийом. До деяких фахівців за місцем мешкання потрапити взагалі неможливо з причини їх відсутності. Розподіл лікарів за окремими спеціальностями на ТОТ України в Криму, а також їх середня кількість на 10 тис. осіб населення наведений в таблицях 2 і 3.

Таблиця 2

	2014	2015	2016	2017
Чесельність лікарів, всього:	8000	8166	8447	8444
терапевтичного профілю	1778	1818	1918	1952
хірургічного профілю	800	775	835	893
анестезіологи-реаніматологи, токсикологи	374	392	372	392
акушери-гінекологи	561	570	569	579
педіатри	740	804	726	736
офтальмологи	177	190	200	195
отоларингологи	183	187	194	184
неврологи	285	295	329	314
псіхіатри і наркологи	241	220	255	251
фтізіатри	111	124	106	113
дерматовенерологи	134	146	153	144
рентгенологи і радіологи	209	200	213	220
лікарі з лікувальної фізкультури та спортивної медицини	15	26	16	12
лікарі санітарно-протиепідемічної групи та лікарі із загальної гігієни	47	57	61	59
соціал-гігієністи та організатори охорони здоров'я	447	388	361	326
стоматологи	963	990	995	990

Таблиця 3

	2014	2015	2016	2017
Чесельність лікарів, всього:	42.5	42.9	44.2	44.1
терапевтичного профілю	9.4	9.6	10.0	10.2
хірургічного профілю	4.2	4.1	4.4	4.7
анестезіологи-реаніматологи, токсикологи	2.0	2.1	1.9	2.0
акушери-гінекологи	5.5	5.5	5.5	5.6
педіатри	20.9	22.5	19.8	19.7
офтальмологи	0.9	1.0	1.0	1.0
отоларингологи	1.0	1.0	1.0	1.0
неврологи	1.5	1.6	1.7	1.6
псіхіатри і наркологи	1.3	1.2	1.3	1.3
фтізіатри	0.6	0.7	0.6	0.6
дерматовенерологи	0.7	0.8	0.8	0.8
рентгенологи і радіологи	1.1	1.1	1.1	1.2
лікарі з лікувальної фізкультури та спортивної медицини	0.1	0.1	0.1	0.1
лікарі санітарно-протиепідемічної групи та лікарі із загальної гігієни	0.2	0.3	0.3	0.3
соціал-гігієністи та організатори охорони здоров'я	2.4	2.0	1.9	1.7
стоматологи	5.1	5.2	5.2	5.2

Особливо гостра нестача в конкретних фахівцях, яка спостерігається у багатьох медичних закладах, а саме: фтізіатри, анестезіологи, педіатри, терапевти, акушери-гінекологи, лікарі-онкологи (по Криму в середньому 30 %) патологоанатоми. Значна частка лікарів пенсійного або перед пенсійного віку. Середня укомплектованість медичним персоналом лікарень становить 70-80 %. Спостерігається відтік кадрів з лікарень.

Незважаючи на запроваджені так званим «урядом Криму» програми підготовки та заохочувальні заходи з метою схилення медичних фахівців до переїзду з материкової Росії на півострів суттєвих результатів не дали і ситуацію не змінили. Зокрема, у міському бюджеті м. Севастополь було передбачено 70 млн. рублів на компенсації медичним працівникам за переїзд на ТОТ України в Криму, а також будівництво житлового будинку на 54 квартири для медиків. Періодично відмічаються випадки звільнення з медичних закладів лікарів, які прибули з Росії, через некомпетентність.

На фоні кадрової кризи в лікарнях окупованого Криму введено нову посаду – заступник головного лікаря з антитерористичної діяльності. Запровадження системи «обов'язкового медичного страхування» (з липня 2018 року в Сімферополі та Севастополі почали видаватися електронні поліси обов'язкового медичного страхування, але в клініках засоби їх зчитування відсутні) кардинально проблем охорони здоров'я не вирішило, особливо щодо підвищення заробітної платні та покращення якості медичного обслуговування.

Так у випадку, якщо пацієнт перебував на лікуванні менше ніж передбачено діагнозом – такий випадок вважається незакінченим і лікарня отримує лише частку коштів. Відповідно лікарі намагаються утримати пацієнта «на ліжку» довше.

Інші проблемні питання «кримської системи охорони здоров'я»:

– так звана «оптимізація» внаслідок якої, зокрема, закрите єдине на ТОТ України в Криму відділення кістково-гнійної інфекції в Сімферопольській клінічній лікарні № 6 швидкої медичної допомоги, лор-відділення в Луговській лікарні, яке обслуговувало 2 райони: Сімферопольський та Бахчисарайський. Скорочуються лікарні у селах та селищах шляхом їх об'єднання;

- зношеність медичного обладнання і нестача сучасного у державних медичних закладах змушує пацієнтів звертатися до приватних клінік та витратити значні кошти.

Відомості щодо приросту населення по «міських округах» та «муніципальних районах» за даними «Кримстату» станом на 1 січня 2018 р. наведені у таблицях 4, 5.

Таблиця 4

	Число народжених	Число померлих	Приріст, убування (-)	Число померлих дітей віком до 1 року
“Республіка Крим” загалом	20849	27562	-6713	112
Міста:				
Сімферополь	4353	5071	-718	22
Алушта	497	745	-248	2
Армянськ	236	372	-136	5
Джанкой	475	763	-288	2
Євпаторія	1106	1572	-466	2

Керч	1226	2176	-950	4
Красноперекопськ	253	408	-155	2
Саки	301	459	-158	3
Судак	382	418	-36	1
Феодосія	951	1633	-682	4
Ялта	1273	1959	-686	7
Райони:				
Бахчисарайський	1226	1366	-140	8
Білогорський	802	878	-76	6
Джанкойський	728	1093	-365	3
Кіровський	640	784	-144	5
Красногвардійський	1004	1196	-192	6
Красноперекопський	288	397	-109	2
Ленінський	573	906	-333	4
Нижньогірський	501	750	-249	2
Первомайський	363	444	-81	2
Раздольненський	337	488	-151	2
Сакський	729	961	-232	2
Сімферопольський	1838	1782	56	8
Советський	426	466	-40	5
Чорноморський	341	475	-134	3

Таблиця 5

(на 1000 осіб постійного населення)

	Число народжених	Число померлих	Приріст, убування (-)
“Республіка Крим” загалом	10,9	14,4	-3,5
Міста:			
Сімферополь	12,0	14,0	-2,0
Алушта	9,2	13,7	-4,5
Армянськ	9,7	15,3	-5,6
Джанкой	12,3	19,7	-7,4
Євпаторія	9,2	13,1	-3,9
Керч	8,2	14,5	-6,3
Красноперекопськ	9,9	15,9	-6,0
Саки	12,1	18,5	-6,4
Судак	11,7	12,8	-1,1
Феодосія	9,5	16,2	-6,7
Ялта	9,2	14,1	-4,9
Райони:			
Бахчисарайський	13,7	15,2	-1,5
Білогорський	13,2	14,5	-1,3
Джанкойський	11,0	16,5	-5,5
Кіровський	12,5	15,3	-2,8
Красногвардійський	11,9	14,1	-2,2

Красноперекіпський	11,9	16,4	-4,5
Ленінський	9,7	15,3	-5,6
Нижньогірський	11,2	16,8	-5,6
Первомайський	11,3	13,9	-2,6
Раздольненський	11,0	16,0	-5,0
Сакський	9,6	12,6	-3,0
Сімферопольський	11,5	11,2	0,3
Советський	13,5	14,7	-1,2
Чорноморський	11,2	15,6	-4,4

Аналіз таблиці показує, що на ТОТ України в Криму спостерігається поступове природне скорочення населення. Найбільше смертність відмічається у містах: Керч, Сімферополь, Ялта, Феодосія; та у районах: Джанкойський, Ленінський, Нижньогірський та Сакський. Із розрахунку на 1000 осіб населення найвищий рівень смертності відмічається у містах: Джанкой, Феодосія, Саки, Керч, Красноперекіпськ; у районах: Нижньогірський, Ленінський та Джанкойський.

Структура захворюваності населення ТОТ України в Криму за показником хвороб, які мають соціальне значення за 2014-2017 роки (таблиці 6, 7, згідно даних так званого «міністерства охорони здоров'я РК»).

Таблиця 6

Найменування хвороби	2014	2015	2016	2017
Зареєстровано хворих з діагнозом, встановленим вперше в житті:				
активний туберкульоз	1446	1410	1283	1186
цукровий діабет	4464	6518	3495	3826
хвороби системи кровообігу	57493	68458	47566	44459
інфекції, що передаються статевим шляхом (сифіліс, гонорея, трихомоноз)	3939	1892	1916	1491
Взято на облік (спостереження) хворих з вперше встановленим діагнозом у житті:				
злякисні новоутворення	6845	6324	7379	7481
психічні розлади і розлади поведінки	1643	1809	1611	1632
Зареєстровано випадків захворювання:				
вірусним гепатитом	326	571	605	548
Хвороба викликана вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ)				
зареєстровано всього хворих	9178	9571	6406	6724
зареєстровано хворих з діагнозом, встановленим вперше в житті	1035	746	648	891

Таблиця 7

Найменування хвороби	2014	2015	2016	2017
	на 100 000 осіб			
Зареєстровано хворих з діагнозом, встановленим вперше в житті:				
активний туберкульоз	76,7	74,2	67,2	62,0
цукровий діабет	236,9	342,8	183,0	200,0

хвороби системи кровообігу	3050,9	3600,2	2490,8	2324,1
інфекції, що передаються статевим шляхом (сифіліс, гонорея, трихомоноз)	209,0	99,5	100,3	78,0
Взято на облік (спостереження) хворих з вперше встановленим діагнозом у житті:				
злякисні новоутворення	363,2	332,6	386,4	391,1
психічні розлади і розлади поведінки	87,2	95,1	84,4	85,3
Зареєстровано випадків захворювання:				
вірусним гепатитом	17,3	30,0	31,7	28,6
Хвороба викликана вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ):				
зареєстровано всього хворих	487,0	503,3	335,5	351,5
зареєстровано хворих з діагнозом, встановленим вперше в житті	54,9	39,2	33,9	46,6

Аналіз наведених відомостей у таблицях 6 і 7 показує тенденцію до зростання захворюваності в окупованому Криму по злякисним новоутворенням та вірусному гепатиту.

За заявою «головного позаштатного спеціаліста-онколога міністерства охорони здоров'я РК» С.Морозова, в окупованому Криму на обліку в медичних закладах півострова протягом п'яти і більше років перебуває 56,4 % онкологічно хворих, а в середньому по РФ – 52,8 %.

Вказана проблема визнана і так званим «головою уряду Криму» С.Аксьоновим, який, згідно відкритих джерел, виказав занепокоєння рівнем зростання смертності від онкологічних хвороб, а також звернувся з «проханням» до генерального директора дослідного центру радіології міністерства охорони здоров'я РФ А. Капріна допомогти у розробці програми по зменшенню смертності від онкологічних захворювань.

Розподіл вакцин з метою проведення профілактичних щеплень за епідемічними показниками на ТОТ України в Криму здійснюється в першу чергу серед медичних установ підпорядкованих так званому «міністерству охорони здоров'я РК» шляхом отримання їх через уповноважену установу «державне унітарне підприємство «Крим-Фармація» («Крым-Фармация», м.Сімферополь, вул. Річкова, 12, ИНН 9102024737, КПП 910201001, ОГРН 1149102039602, ОКПО 00455864; має розгалужену систему «державних» аптек). Зокрема, згідно із «наказом» так званого «міністерства охорони здоров'я РК» від 30 серпня 2018 р. № 1602, у вересні 2018 р. вакцини мають отримати 34 медичних установи півострова за такою номенклатурою:

- вакцина антирабічна культ суха лінофілізат – 2210 доз;
- імуноглобулін антирабічний з сироватки крові людини – 970 мл;
- туберкулін – 71300 доз;
- діаскінтест – 80220 доз;
- вакцина Кліщ-Е-Вак, суспензія – 80 доз;
- альгавак-М, вакцина для профілактики гепатиту А - 220 доз;
- вакцина Пневмовакс 23 – 2960 доз;
- менактра (вакцина менінгококова) – 480 доз;
- вакцина для профілактики кору – 100 доз.

На теперішній час на ТОТ України в Криму обіг наркотичних та психотропних речовин перебуває під контролем так званого «регіонального управління по РК

федеральної служби РФ по контролю за обігом наркотиків» (м. Сімферополь, вул. Кримської правди, 69) та неправомірно регулюється відповідно до федерального закону РФ від 8 січня 1998 р. № 3-ФЗ «Про наркотичні засоби та психотропні речовини», а також постанови уряду РФ від 4 листопада 2006 р. № 644.

Знищення вилучених з незаконного обігу наркотичних, психотропних речовин та їх прекурсорів в окупованому Криму здійснюється спеціально створеною «спільною комісією», до якої входять так звані: «міністерство внутрішніх справ по РК», «управління ФСБ РФ по РК і м. Севастополю», «міністерство екології і природних ресурсів РК», «міністерство охорони здоров'я РК». Склад «комісії» затверджується відповідним наказом за підписом «керівників» вказаних «структур».

Власне виробництво лікарських засобів на ТОТ України в Криму відсутнє, за виключенням «Джанкойсько-Сівацького дослідно-експериментального заводу», який виробляє єдиний засіб – «Полісорб-МП» (ентеросорбент). Підприємство утворено на підставі «розпорядження» так званого «уряду Криму» від 24 лютого 2015 р. № 125-р., а російську ліцензію (№ 00143 від 22 вересня 2015 р.) на виробництво, зберігання та реалізацію фармацевтичних субстанцій підприємство незаконно отримало від міністерства промисловості та торгівлі РФ.

У 2015 році «керівники» окупованого Криму вживали заходів для створення фармацевтичних підприємств на півострові за допомогою індійських інвесторів, однак вказані дії – реальних результатів не дали.

Таким чином, основними проблемними питаннями сучасного стану системи охорони здоров'я окупованого Криму, які суттєво впливають на якість медичного обслуговування населення є такі:

- кадрова криза викликана нестачею медичних працівників з низки причин (недостатній рівень оплати праці, відтік кадрів, незадоволення умовами роботи, відсутність житла, проблемні питання отримання медичної освіти);

- перехід на стандарти і нормативну базу РФ та впровадженню «оптимізацію», яка ускладнила ситуацію щодо функціонування медичних закладів і відповідно погіршила якість обслуговування пацієнтів;

- зростання рівня захворюваності серед населення на злоякісні новоутворення та вірусний гепатит, що є результатом пізнього виявлення хвороб та загального погіршення якості медичних послуг на тимчасово окупованій території України в Криму.

Доступ до медичних послуг на контрольованій території України для внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) з території окупованого Криму, як і з інших ТОТ забезпечується відповідно до діючого законодавства. ВПО, які проживають на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, мають право звернутися до закладу охорони здоров'я на власний вибір із заявою на ім'я головного лікаря такого закладу з проханням поставити на облік за місцем фактичного проживання (зі зразком заяви, як правило, можна ознайомитися в у відповідному закладі). Документом, що підтверджує місце проживання ВПО, є довідка про взяття на облік.

Пільгове забезпечення медикаментами та ліками не пов'язане зі статусом ВПО. Можливість пільгового (безкоштовного або зі знижкою) отримання ліків передбачена в разі амбулаторного лікування для певних категорій населення при конкретних захворюваннях.

На підконтрольній території України за отриманими даними державними та комунальними закладами охорони здоров'я на обліку перебуває майже 10 тис. ВПО з

ТОТ України в Криму, в тому числі взято на облік в січні – серпні 2018 року – 1,4 тис. осіб; надано медичну допомогу – 4,3 тис. особам, взято на диспансерний облік – 2,5 тис. осіб; безоплатно надано лікарських засобів – 400 особам на суму 581 тис. грн; надано лікарських засобів на пільгових умовах – 71 особі на суму 46,7 тис. грн.

Найвищі показники серед регіонів: у м. Київ (на обліку в медичних закладах – 1544 особи; пролікованих – 1000 осіб; на диспансерному обліку – 175 осіб; надано лікарських засобів безоплатно та на пільгових умовах – 93 особам на суму 70 тис. грн.), Дніпропетровської області (на обліку в медичних закладах – 948 осіб; пролікованих – 625 осіб; на диспансерному обліку – 293 особи) та Вінницької області (на обліку 2943 особи, кількість пролікованих – 413, взято на диспансерний облік – 1389, надано безоплатно ліки 20 особам на суму 35,1 тис. грн.).

За інформацією Міністерства соціальної політики України, за січень-серпень 2018 р. кількість облікованих ВПО з Криму та м. Севастополь збільшилася на 4617 осіб та складає 34259 переселенців, в т.ч. працездатних осіб – 22082, дітей – 8738, пенсіонерів та осіб з інвалідністю – 3439, в тому числі в серпні кількість переселенців з окупованого Криму та м. Севастополь збільшилася на 321 особу. Кількість облікованих сімей з числа ВПО з Криму – 26749. Найбільша кількість осіб ВПО з ТОТ України в Криму та м. Севастополь – 41 % (14143) обліковується в м. Києві та Київській області, 8,8% - у Херсонській (3016), у Одеській (2564) та Львівській (2232) областях – 7,5 та 6,5 % відповідно.

З метою оцінки стану медичного забезпечення та охорони здоров'я на тимчасово окупованій території України в Криму 10 вересня 2018 р. в м. Київ за ініціативи Постійного Представника Президента України в АРК проведено міжвідомчу нараду за участю представників Центру громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України, Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

В ході наради звернуто увагу на низку питань, що потребують вирішення у сфері надання медичних послуг мешканцям окупованого Криму, які відвідують підконтрольну територію України (до 100 тис. осіб щомісячно), а саме:

- забезпечення належного рівня медичних послуг громадянам України – мешканцям ТОТ України в Криму, в умовах реформування системи охорони здоров'я;

- встановлення реального епідемічного стану в Криму та стану надання підконтрольними окупаційній «владі» «структурами» медичної допомоги громадянам України, зокрема з урахуванням екологічного лиха на Півночі Криму;

- стан забезпечення та визначення реальної потреби населення на ТОТ України в Криму вакцинами, сироватками, засобами лікування інфекційних хвороб; ініціювання проведення комплексних експертиз для визначення реальної епідемічної ситуації на кількості осіб, які підлягають плановій імунізації в окупованому Криму;

- залучення закладів медичної освіти до участі в освітній програмі «Крим-Україна» та створення сприятливих умов мешканцям ТОТ України в Криму та ВПО з Криму для здобуття якісної медичної освіти в навчальних закладах України.

На теперішній час головною проблемою медичного обслуговування громадян України, що постійно проживають на території окупованого Криму, є відсутність алгоритму укладання декларацій з сімейними лікарями на підконтрольній території України та відповідного медичного обслуговування.

Представництвом Президента України в АРК та Міністерством охорони здоров'я України попередньо розроблено механізм, відповідно до якого найближчі до ТОТ України в Криму лікарні Херсонської області укладають з кримчанами медичні декларації, після чого надають медичну допомогу в рамках власного фінансування. Під час проведення наради в м.Херсон регіональні та місцеві заклади охорони здоров'я декларували свою згоду приймати громадян України, які постійно мешкають в окупованому Криму, на лікування в рамках наявних можливостей (крім інфекційної лікарні через обмеженість штатної чисельності та фінансування). Питаннями укладання медичних декларацій опікується Національна служба здоров'я України.

Невирішеним залишається питання постійного перебування медичного працівника на КПВВ для надання невідкладної медичної допомоги та укладання медичних декларацій.

Крім того, Представництвом Президента України в АРК запропоновано розглянути можливість залучення закладів медичної освіти до участі в освітній програмі «Крим-Україна» та створення сприятливих умов мешканцям ТОТ України в Криму та ВПО з Криму для здобуття якісної медичної освіти в навчальних закладах України.

На теперішній час основним нормативним документом, що регламентує питання переміщення лікарських засобів через адміністративну межу з ТОТ України в Криму є Закон України «Про лікарські засоби» та наказ Міністерства охорони здоров'я України від 26 квітня 2011 р. № 237 «Про затвердження Порядку ввезення на територію України незареєстрованих лікарських засобів, стандартних зразків, реагентів».

Питання регламентації ввезення з материкової частини України до окупованого Криму лікарських засобів належить до компетенції МОЗ України, так як Міністерством надається довільний дозвіл для використання лікарських засобів для особистих потреб. У разі наявності рецепту лікаря лікарські засоби, що там вказані можуть безперешкодно ввозитися на ТОТ України в Криму та вивозитися з неї на підконтрольну територію. Фактів вивезення з ТОТ України в Криму незареєстрованих або незаконно вироблених лікарських засобів наразі не виявлено. Водночас на підконтрольній території (в Одеській та Херсонській областях) відмічається поява лікарських засобів з російською реєстрацією або маркуванням, які ввезені як контрабанда.

Визначення реального санітарно-епідеміологічного стану на ТОТ України в Криму, а також ситуації із забрудненням хімічною речовиною в районі «Кримського титану» наразі вважається практично неможливим через два основні фактори: по-перше – окупаційна влада РФ приховує інформацію щодо цих питань, що унеможливорює її вивчення офіційними органами України; по-друге – функції Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів у відношенні ТОТ України в Криму за умови відсутності відновлення територіального органу з Криму на підконтрольній території нікому не передоручені.

З метою відслідкування екологічної обстановки на підконтрольній території України в районі розташування «Кримського Титану» на сайті Центру громадського здоров'я щоденно надається інформація про проведені дослідження в зоні екологічного лиха. Створена спеціальна комісія проводить медичні огляди осіб, що зазнали негативного впливу.

Залишається невизначеною ситуація щодо стану захворюваності туберкульозом на ТОТ України в Криму через сумнівні статистичні дані «офіційних органів влади Криму», які вочевидь не повною мірою відображають реальний стан.

Медичні заклади Херсонської області готові якісно надавати безкоштовну медичну допомогу пацієнтам з окупованого Криму по стандартам і протоколам України. На відміну від українських, російські протоколи лікування туберкульозу вважаються застарілими. Крім того, на ТОТ України в Криму відсутній доступ до інноваційних ліків.

***Представництво Президента України
в Автономній Республіці Крим***